

TURVALLISUUSVIESTINNÄN SUUNNITELMA 2026

Hyväksynyt
pelastusjohtaja
Mira Leinonen

21.1.2026

Tulosalue: Onnettomuuksien ehkäisy
Tulosyksikkö: Turvallisuusviestintä

Päijät-Hämeen
PELASTUSLAITOS

Sisällysluettelo

1	JOHDATUS TURVALLISUUSVIESTINTÄÄN	4
2	TURVALLISUUSVIESTINNÄN TAVOITTEET	6
3	TURVALLISUUSVIESTINNÄN KOHDERYHMÄT	7
3.1	Lapset ja nuoret.....	7
3.2	Erityisryhmät.....	8
3.3	Taloyhtiöiden turvallisuushenkilöt	9
3.4	Väestönsuojeluorganisaatioon kuuluvat henkilöt.....	9
3.5	Kuntien poliittinen johto ja virkamiehet.....	9
3.6	Muut kohderyhmät.....	9
4	PELASTUSLAITOKSEN TURVALLISUUSVIESTINNÄN OSA-ALUEET	10
4.1	Turvallisuusneuvonta.....	10
4.2	Turvallisuuskoulutus	10
4.3	Tapahtumat	11
4.4	Sosiaalinen media	11
5	TURVALLISUUSVIESTINNÄN TOTEUTTAMINEN.....	12
5.1	Turvallisuusluennot.....	12
5.2	Asuinkiinteistön turvallisuuskurssi.....	12
5.3	Väestönsuojanhoitajan kurssi	12
5.4	112 Jee Jelppii -häätänumerokoulutus	13
5.5	Alkusammutuskoulutus.....	13
5.6	Poistumisharjoituksen tarkkailu.....	14
5.7	Turvallisuuskampanjat ja teemapäivät	15
5.7.1	Hätänumeroviikko ja 112-päivä	15
5.7.2	Paloturvallisuusviikko.....	15
5.7.3	Päivä Paloasemalla	16

5.7.4	NouHätä!	16
5.7.5	Punainen Liitu	16
5.8	Yleisötapaukset	17
5.9	Sosiaalinen media	18
5.10	Verkkoviestintä	19
5.11	Media	19
5.12	Painotuotteet	19
5.13	Geokätköt	19
6	TURVALLISUUSVIESTINNÄN HENKILÖSTÖN TEHTÄVÄT	20
6.1	Koulutuspäällikön tehtävät	20
6.2	Muun henkilöstön rooli turvallisuusviestinnässä	20
6.2.1	Onnettomuuksien ehkäisyn henkilöstö	21
6.2.2	Työvuorot (pelastajat)	21
6.2.3	Asemavastaava (palomestari, P32)	22
6.2.4	Sopimuspalokunnat	22
7	TURVALLISUUSVIESTINNÄN YHTEISTYÖKUMPPANIT	23
7.1	Yhteistyökumppanit tapahtumissa ja kampanjoissa	23
7.2	Kuntien liikenneturvallisuusryhmät	24
7.3	Turvallisuusviestinnän asiantuntijaverkosto	25
7.4	Media	25
7.5	Muut yhteistyökumppanit	25
8	TURVALLISUUSVIESTINTÄTILAISUUKSIEN JÄRJESTÄMINEN	26
8.1	Tilaisuuden järjestäjä	26
8.2	Tiedonkulku	27
8.3	Tilaisuuksien turvallisuus	27
8.4	Turvallisuusviestintäselosteen tekeminen	28
9	MATERIAALIT JA KOULUTUSKALUSTO	28

9.1	Messu- ja tapahtumakalusto	28
9.2	Koulutusautot ja alkusammutusperäkäräyt	28
9.3	Muu kalusto	29
9.4	Aineiston uusiminen	29
10	TURVALLISUUSVIESTINNÄN SEURANTA JA KEHITTÄMINEN	30
10.1	Määrä	30
10.2	Laatu ja palautteet	30
10.3	Turvallisuusviestinnän tarpeen kehittyminen.....	31
10.4	Henkilökunnan koulutus.....	32
11	VUOSISUUNNITELMA 2026.....	32
11.1	Tapahtumat	33
11.2	Kampanjat	35
11.3	Koulutuspalvelut	35
11.3.1	Turvallisuusluennot	35
11.3.2	112 Jee Jelppii -häätänumerokoulutus	36
11.3.3	Kurssit	36
11.3.4	Alkusammutuskoulutus	36
11.4	Poistumisharjoitusten tarkkailu	37
11.5	Asemavierailut.....	37
11.6	Päiväkotivierailut.....	37
11.7	Sosiaalinen media	37
11.8	Jakomateriaalit	38
11.9	Vuoden 2026 turvallisuusviestinnän kehityshankkeet	38

Kannen kuva: Turvallinen Lahti 2025 tapahtuman toimintäytös. Kuvaaja Salla Virta.

1 JOHDATUS TURVALLISUUSVIESTINTÄÄN

Pelastuslaitosten vastuu turvallisuusviestinnän toteuttamisesta perustuu pelastuslakiin 379/2011. Pelastuslain tavoitteena on parantaa ihmisten turvallisuutta ja vähentää onnettomuuksia. Lain 27 § mukaan pelastuslaitosten tulee huolehtia alueellaan pelastustoimelle kuuluvasta turvallisuusviestinnästä ja ohjauksesta, jonka tavoitteena on tulipalojen ja muiden onnettomuuksien ehkäiseminen ja varautuminen onnettomuuksien torjuntaan sekä asianmukainen toiminta onnettomuus- ja vaaratilanteissa ja onnettomuuksien seurausten rajoittamisessa.

Onnettomuuksilla ja vaaratilanteilla tarkoitetaan kaikkia pelastuslaitoksen tehtäviin liittyviä aiheita, kuten esimerkiksi paloturvallisuus, asumisen turvallisuus, poistumis-turvallisuus, liikenneturvallisuus, kemikaaliturvallisuus, jääturvallisuus, vesi- ja veneilyturvallisuus, väestönsuojelu, omatoiminen varautuminen jne. Pelastustoimen tehtävien lisäksi turvallisuusviestinnässä voidaan käsitellä hyvinvointialueen muiden toimialojen kautta tulevia aikeita kuten tapaturmat, jotka eivät aiheuta pelastuslaitokselle tehtäviä.

Pelastuslaki velvoittaa pelastuslaitoksia seuraamaan onnettomuusuhkien sekä onnettomuuksien määrän ja syiden kehitystä ja niistä tehtävien johtopäätösten perusteella ryhtymään osaltaan toimenpiteisiin onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja niihin varautumiseksi (43 §). Laki myös velvoittaa pelastuslaitoksia toimimaan yhteistyössä muiden viranomaisten sekä alueella olevien yhteisöjen ja asukkaiden kanssa onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja turvallisuuden ylläpitämiseksi (42 §).

Päijät-Hämeen hyvinvointialueen strategisena tavoitteena on vahvistaa asukkaiden hyvinvointia ja turvallisuutta Päijät-Hämeessä. Vahvistamme alueemme asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä tuottamalla vaikuttavuutta asiakaskohtaamisissa, ammattilaisten työssä ja kokonaisuuden toimivuudessa. Hyvä elämä tehdään yhdessä. (Päijät-Hämeen hyvinvointialue 2025).

Pelastustoimen valtakunnallisissa strategisissa tavoitteissa on, että pelastustoimen onnettomuuksien ehkäisy on järjestetty riskiperusteisesti, yhdenmukaisesti ja vaikuttavasti.

”Tavoitteena on onnettomuuksien määrän vähentäminen ja onnettomuuksien seurannaisvaikutusten pienentäminen. Tulipalojen määrä vuoden 2030 loppuun mennessä puolitetaan. Asumisen paloturvallisuuden edistämisen tavoitteena on palokuolemien, henkilövahinkojen ja aineellisten vahinkojen vähentäminen. Tavoitteena on vahvistaa omatoimisen varautumisen osaamista kaikissa väestöryhmissä onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja onnettomuuksien seurannaisvaikutusten vähentämiseksi.” (Sisäministeriö 2023, 15)

Sisäministeriön laatima pelastustoimen yhteinen onnettomuuksien ehkäisyn toiminta-ohjelma päivitettiin vuonna 2025 ja se toimii turvallisuusviestinnän keskeisenä perustana. Toimintaohjelman päämääränä on turvallinen ja onnettomuuksista vapaa elämä 2030. Päämäärän kannalta keskeisiksi muutoksiksi on yhteiskehittämisessä tunnistettu aktiivisen toimijuuden lisääminen, turvallisuuden kokemuksen vahvistaminen, palvelujen saatavuuden varmistaminen ja yhteisen työn kehittäminen. Vastuu omasta turvallisuudesta kuuluu lähtökohtaisesti jokaiselle ihmiselle itselleen. Pelastustoimen tehtävänä on tukea ihmisiä tässä onnistumiseksi. (Sisäministeriö 2025)

Päijät-Hämeen pelastuslaitoksen palvelut on kuvattu palvelutasopäätöksessä, jossa on tarkemmin esitetty palvelujen taso ja tuottamisen tavat. Palvelutasopäätös sisältää peruseriaatteet ja tavoitteet myös pelastuslaitoksen suorittamalle turvallisuusviestinnälle. Tällä hetkellä voimassa olevassa palvelutasopäätöksessä on huomioitu aiemmat pelastuslaitoksen ja pelastustoimen strategiat sekä tuolloin voimassa ollut onnettomuuksien ehkäisyn toimintaohjelma. (Päijät-Hämeen pelastuslaitos 2023a). Uusi palvelutasopäätös laaditaan vuoden 2026 aikana.

Tämä suunnitelma pyrkii yhtenäistämään turvallisuusviestinnän toimintamallit ja käytännöt pelastuslaitoksen alueella. Hyvinvointialueen arvojen: luottamus, rohkeus, välittäminen ja oikeudenmukaisuus (Päijät-Hämeen hyvinvointialue 2025), kuten myös pelastusalan arvojen; inhimillisesti, ammatillisesti ja luotettavasti (Sisäministeriö 2018) tulee näkyä kaikessa turvallisuusviestintätyössä.

2 TURVALLISUUSVIESTINNÄN TAVOITTEET

Pelastuslaitoksen turvallisuusviestinnän päätavoitteena on vahvistaa alueen väestön tietoja ja taitoja, jotka lisäävät alueen yleistä turvallisuutta ja auttavat ennaltaehkäisemään onnettomuuksia sekä minimoimaan niistä aiheutuvia vahinkoja. Turvallisuusviestinnän suunnittelussa ja toteutuksessa tulee huomioida kohderyhmien erityispiirteet (esim. ikä ja toimintakyky) ja tarjota neuvonta- ja koulutuspalveluja niiden pohjalta. Turvallisuusviestinnän keinoin pyritään lisäämään kansalaisten, erityisesti heikommassa asemassa olevien ja riskiryhmien turvallisuuden tunnetta.

Pelastuslaitoksen turvallisuusviestinnän tärkeimpinä tavoitteina on, että:

- Ihmiset tunnistavat erilaiset vaaran aiheuttajat (riskit).
- Ihmiset osaavat ehkäistä onnettomuuksia.
- Ihmiset osaavat toimia onnettomuustilanteissa.
- Ihmiset tietävät miten varautua poikkeusoloihin.

Turvallisuusviestinnän kehittämistyön tavoitteena on varmistaa, että pelastuslaitoksen turvallisuusviestinnän menetelmät ja palvelutarjonta ovat ajanmukaisia ja pystyvät vastaamaan kysyntään mahdollisimman hyvin resurssit huomioiden.

Turvallisuusviestinnän tavoitteina on lisäksi:

- Kehittää yhteistyötä eri kohderyhmien kanssa.
- Kehittää henkilöstön ammattitaitoa kaikilla organisaation tasoilla.
- Sitouttaa ja motivoida henkilöstöä osallistumaan turvallisuusviestintätöihin.
- Parantaa yhteistyötä muiden viranomaisten ja sidosryhmien kanssa.

Turvallisuusviestinnän määrällisenä tavoitteet on määritelty palvelutasopäätöksessä (Päijät-Hämeen pelastuslaitos 2023a):

- Pelastuslaitoksen ja sen yhteistyökumppanien antamalla koulutuksella sekä sosiaalisen median vaikuttavuudella pyritään tavoittamaan laskennallisesti 15 prosenttia alueen asukkaista.

- Pelastuslaitos osallistuu vuosittain vähintään yhteen suureen messutapahtumaan.
- Pelastuslaitos osallistuu jokaisessa alueen kunnassa vähintään yhteen tapahtumaan vuosittain.
- Jokainen alueella asuva lapsi tai nuori pyritään kohtaamaan neljä kertaa ennen 25 ikävuotta.
- Pelastuslaitos osallistuu vuosittain paloturvallisuusviikon viettämiseen.

3 TURVALLISUUSVIESTINNÄN KOHDERYHMÄT

Turvallisuusviestinnän kohderyhmiä eritellään niihin kuuluvia ihmisiä yhdistävien tekijöiden perusteella. Ryhmittelyä tehdään mm. iän, toimintakyvyn, sosiaalisen aktiivisuuden tai muiden henkilöiden ominaisuuksiin liittyvien erityistekijöiden pohjalta. Kohderyhmien tavoittamisessa pyritään huomioimaan kunkin ryhmän elämäntilanne. Keinojen ja sisällön sopivuutta tulee arvioida uudelleen määräajoin huomioiden kohderyhmän käyttäytymisessä tai muutokset. Kohderyhmälle suunnatun turvallisuusviestinnän kohdistamisen prosessi vaiheineen on kuvattu alla.

3.1 Lapset ja nuoret

Kohderyhmänä lapset ja nuoret jaetaan *alle kouluikäisiin, alakouluikäisiin ja yläkouluikäisiin, toisen asteen opiskelijoihin sekä korkeakouluopiskelijoihin*.

Palvelutasopäätökseen kirjatun tavoitteen mukaisesti jokainen alueella asuva lapsi tai nuori pyritään kohtaamaan 4 kertaa ennen 25 ikävuotta (Päijät-Hämeen pelastuslaitos 2023a). Uuden onnettomuuksien ehkäisyn toimintaohjelman mukaisesti vuodesta 2026 alkaen kolme kertaa (Sisäministeriö 2025)

Alle kouluikäisille voidaan järjestää hälytysvarauksella työvuorojen päiväkotivierailuja ja paloautoesittelyjä pyyntöjen ja mahdollisuuksien mukaan. Sopimuspalokunnat voivat myös tehdä päiväkotivierailuja.

Alakouluikäisille turvallisuusviestintää toteutetaan 2. luokkalaisille suunnatun 112 Jee Jelppii -häätänumerokampanjan muodossa ja *yläkouluikäisille* suunnattu turvallisuusviestintä keskittyy NouHätä! -pelastustaitokampanjaan. *Toisen asteen opiskelijoita*

pyritään tavoittamaan liikenneturvakampanja Punaisen Liidun puitteissa. *Korkeakoulu-opiskelijoita* tavataan opiskelijamessuilla, jossa pelastuslaitoksen aiheena paloturvallisuus. Toisen asteen ja korkeakouluopiskelijoille pyritään tarjoamaan myös asumisen turvallisuus oppitunti, joka on suunnattu erityisesti ensimmäiseen omaan kotiin muuttaneille.

3.2 Erityisryhmät

Erityisryhmien (ikäihmiset, syrjäytyneet, vammaiset, mielenterveyskuntoutujat, maahanmuuttajat jne.) asumisturvallisuuden edistäminen on keskeisessä roolissa, sillä heidän toimintakykynsä voi olla syystä tai toisesta rajoittunut. Erityisryhmien turvallisuuteen pyritään vaikuttamaan suuntaamalla neuvontaa ja koulutusta heidän myös kanssaan toimiville tahoille. Yhteistyötä näiden toimijoiden kanssa tulee kehittää aktiivisesti.

Ikäihmisten asumisturvallisuutta pyritään parantamaan tarjoamalla neuvontaa ja koulutusta heille itselleen, heidän läheisilleen ja heitä työssään kohtaaville toimijoille, esim. kotihoidon ja sosiaalityön henkilöstölle. Pelastuslaitos osallistuu myös mahdollisuuksien mukaan kuntien järjestämille seniorimessuille.

Syrjäytyneet on kohderyhmänä haasteellinen turvallisuusviestinnän kannalta, koska ryhmään kuuluvat ovat yhteiskunnallisesti passiivisia, joten heitä on vaikea tavoittaa tavanomaisella turvallisuusviestinnällä. Syrjäytyneitä voidaan tavoittaa pientalojen ja riskiasuntojen valvontakäynneillä, mutta heidän asumisturvallisuuden haasteiden ratkaiseminen vaatii usein usean eri viranomaisen yhteistyötä ja siinä turvallisuusviestintä ei ole se vaikuttavin keino. Turvallisuusviestintää tulee suunnata ensisijaisesti syrjäytymisvaarassa olevien kanssa työskenteleville ammattiryhmille, koska näiden sidosryhmien kautta kohderyhmään kuuluvia voidaan ainakin osin tavoittaa.

Muiden erityisryhmien osalta turvallisuusviestintää tulee kehittää yhteistyössä niiden kanssa toimivien järjestöjen ja asiantuntijoiden kanssa. Pelastuslaitos pyrkii myös tekemään asumisturvallisuutta parantavaa yhteistyötä *vammaisten*, *maahanmuuttajien* ja *muiden etnisten vähemmistöjen* parissa toimivien kanssa. Tavoitteena on kartoittaa ja aktivoida kanavia, joilla asumis- ja paloturvallisuustietoutta saataisiin jaettua tehokkaasti näihin kohderyhmiin kuuluville.

3.3 Taloyhtiöiden turvallisuushenkilöt

Vähintään kolmen asuinhuoneiston taloyhtiöt ovat velvollisia laatimaan pelastussuunnitelman pelastuslain nojalla. Taloyhtiö voi nimetä pelastussuunnitelman laatimisesta vastaavan turvallisuushenkilöstön, mutta tätä ei kuitenkaan lailla velvoiteta. Pelastuslaitos tukee taloyhtiöiden turvallisuustyötä tarjoamalla onnettomuuksien ehkäisyyn, varautumiseen ja väestönsuojeluun liittyvää koulutusta turvallisuushenkilöstölle. Pelastuslaitoksen kurssitarjonta sisältää tällä hetkellä asuinkiinteistön turvallisuuskurssin ja väestönsuojanhoitajan kurssin.

3.4 Väestönsuojeluorganisaatioon kuuluvat henkilöt

Pelastuslaitos järjestää koulutuksia myös kuntien ja muiden organisaatioiden väestönsuojeluorganisaatioihin kuuluville henkilöille. Osan koulutuksista pelastuslaitos järjestää yhdessä Pelastusopiston kanssa, joka järjestää vuosittain varautumiskoulutusta, johon pääsääntöisesti paikallis-, alue- ja keskushallinnon viran- ja toimenhaltijat voivat osallistuvat. Pelastusopisto kouluttaa henkilöitä myös poikkeusolojen tehtäviin.

3.5 Kuntien poliittinen johto ja virkamiehet

Pelastuslaitos osallistuu pyydettyäessä alueellisten maanpuolustuskurssien ohjelmaan. Pelastuslaitoksen osuus sisältää luennon sekä pelastustoimen tehtävien esittelyä ja pelastusaseman toimintaan tutustumisen. Tämä voidaan toteuttaa esimerkiksi toimintanäytöksen muodossa.

3.6 Muut kohderyhmät

Turvallisuusviestintää voidaan kohdentaa tietyille kohderyhmälle myös muulla perusteella, lähtökohtaisesti kuitenkin riskiperusteisesti. Esimerkiksi alueille, joiden sijainnista tai muusta tekijästä johtuen ensimmäisen pelastusyksikön toiminta- valmiusaika ylittyy, voidaan kohdentaa erityisiä turvallisuusviestintätoimia. Tavoittamisen kannalta ongelmalliset alueet on käsitelty pelastuslaitoksen riskianalyyseissä.

4 PELASTUSLAITOKSEN TURVALLISUUSVIESTINNÄN OSA-ALUEET

Pelastuslaitoksen turvallisuusviestintä voidaan jakaa *pelastuslain velvoittamaan turvallisuusviestintään*, jonka tavoitteena on tulipalojen ja muiden onnettomuuksien ehkäiseminen ja varautuminen onnettomuuksien torjuntaan sekä asianmukainen toiminta onnettomuus-, vaara- ja häiriötilanteissa ja onnettomuuksien seurausten rajoittamisessa (Pelastuslaki 27 §), ja yritysten ja laitosten *omaehtoista varautumista tukevaan turvallisuusviestintään*.

Turvallisuusneuvonta ja *-koulutus* ovat yleensä luonteeltaan tietylle rajatulle ja ennakkoon määritellylle kohderyhmälle suunnattua turvallisuusviestintää.

Turvallisuusneuvontaa annetaan myös esimerkiksi valvontatyön yhteydessä ja yleisötapauksissa. *Yleisötilaisuuksissa* tai *joukkoviestintävälineiden* (sosiaalinen media ja perinteinen media) avulla tehtävässä turvallisuusviestinnässä kohderyhmää voi olla vaikea rajata tarkasti ja osallistujamäärää tai kattavuutta on vaikea arvioida aukottomasti.

4.1 Turvallisuusneuvonta

Turvallisuusneuvonta on pelastuslaitoksen lakisääteinen tehtävä ja sillä tarkoitetaan muun muassa puhelinneuvontaa (esim. päivystävä palotarkastaja), palotarkastuksella tai yleisötapauksissa tapahtuvaa neuvontaa tai internet-sivujen ja sosiaalisen median kautta tapahtuvaa neuvontaa. Turvallisuusneuvontaa voidaan tehdä myös perinteisen median välityksellä joko mediatiedotteiden ja mediainfojen kautta tai kirjoittamalla artikkeleita. Neuvontana pidetään myös poistumisharjoituksen seuranta silloin, kun tilaisuudessa ei suoriteta koulutukseksi katsottavaa opetusta pelastuslaitoksen henkilöstön toimesta.

4.2 Turvallisuuskoulutus

Turvallisuuskoulutus tarkoittaa tietyille kohderyhmälle annettavaa turvallisuusaiheista opetusta. Toteutustavaltaan koulutus voi olla teoriaopetusta ja/tai käytännön harjoittelua. Turvallisuuskoulutus on luonteeltaan suunnitelmallista ja tavoitteellista. Turvallisuusluennot, kurssit, alkusammutuskoulutukset ja turvallisuuskävelyt ovat esimerkkejä turvallisuuskoulutuksesta.

Pelastuslaitos keskittää turvallisuusviestinnän resurssit yhteisöille ja väestölle suunnattuun koulutustoimintaan ja lakisääteiseen turvallisuusviestintään, joka on maksutonta. Pelastuslaitos ei lähtökohtaisesti tee maksullista turvallisuusviestinnän palvelutuotantoa.

Pelastuslain mukaan yrityksen tai laitoksen tulee varautua onnettomuuksiin ja kouluttaa henkilökuntaansa toiminnassa esiintyvien riskien mukaisesti. Yritysten ja laitosten omaehtoisen varautumisen tukeminen ei kuitenkaan kuulu pelastuslaitosten lakisääteisiin tehtäviin, eikä pelastuslaitoksen resurssit mahdollista koulutuspalveluiden, kuten alkusammutuskoulutusten, suuntaamista näille toiminnanharjoittajille. Resurssien salliessa yrityksille ja laitoksille voidaan riskiperusteisesti toteuttaa esimerkiksi turvallisuusluento tai osallistua tarkkailijan roolissa poistumisharjoitukseen. Yritysten ja laitosten kanssa toteutettavat yhteiset pelastusharjoitukset eivät ole turvallisuusviestintää ja niihin osallistumisesta päättää pelastustoiminnan tulosalue.

4.3 Tapahtumat

Yleisötilaisuuksilla tarkoitetaan tapahtumia, jotka keräävät ihmisiä tiettyyn aikaan ja paikkaan jotain tarkoitusta varten (esim. messut, markkinat jne.). Yleisötilaisuuksiin on pääsy muillakin kuin erikseen kutsutuilla, joko maksua vastaan tai ilmaiseksi. Pelastuslaitoksen toiminta keskittyy yleisötapahtumissa pelastustoimen esittely (mm. paloauto), turvallisuuden tunteen vahvistamiseen ja turvallisuusneuvontaan.

Turvallisuusviestinnän näkökulmasta tarkasteltuna kohderyhmien rajat hämärtyvät yleisötilaisuuksissa ja yleisön kohtaaminen on muutoinkin vaikeammin ennakoitavaa. Näistä syistä turvallisuusviestinnän menetelmien ja sisältöjen valinta voi olla haastavaa yleisötilaisuuksiin valmistauduttaessa. Myös osallistujamäärän arviointi on haastavaa.

4.4 Sosiaalinen media

Sosiaalisen medially on merkittävä rooli organisaatioiden viestinnässä, eikä turvallisuusviestintä ole tässä asiassa poikkeus. Sosiaalisen medially tavoitetaan määrällisesti suuri joukko ihmisiä ja sen kautta aktiivisesti jaettavalla tiedolla pyritään ehkäisemään onnettomuuksia sekä lisäämään ihmisten arjen turvallisuutta. Sosiaalisen median kattavuus ei rajoitu pelastustoimen alueeseen eikä maakuntarajoihin.

5 TURVALLISUUSVIESTINNÄN TOTEUTTAMINEN

Pelastuslaitos toteuttaa turvallisuusviestintää useilla eri tavoilla, kuten tapahtumissa ja sosiaalisen median kautta, ja etsii jatkuvasti uusia menetelmiä, jotka innostavat ihmisiä osallistumaan ja parantamaan turvallisuutta käytännössä.

Turvallisuusviestinnän sisältö tulisi olla mahdollisimman yhtenäinen koko pelastuslaitoksen alueella. Yhtenäisyyttä voidaan edistää yhtenäisellä koulutusmateriaalilla ja toimintamalleilla. Tapahtumien järjestäjät voivat laatia materiaaleja omaan käyttöönsä, ja koulutusmateriaaleja voi tarvittaessa pyytää suoraan koulutuspäälliköltä.

Seuraavassa kuvataan keskeisin pelastuslaitoksen tuottama sisältö.

5.1 Turvallisuusluennot

Turvallisuusluennot suunnitellaan kohderyhmän mukaisesti ottaen huomioon asiakkaan toiveet ja pelastustoimen turvallisuusviestinnän tavoitteet. Turvallisuusluentoja pidetään lähtökohtaisesti paloturvallisuudesta, asumisen turvallisuudesta, omatoimisesta varautumisesta sekä väestönsuojelusta.

5.2 Asuinkiinteistön turvallisuuskurssi

Asuinkiinteistön turvallisuuskurssi antaa perustiedot ja valmiudet talon tai kiinteistön turvallisuushenkilön tehtävään. Taloyhtiön hallitus tai erikseen nimetty turvallisuushenkilö johtaa ja kehittää asuintalon omatoimista varautumista sekä kiinteistön turvallisuustoimintaa. Kurssi on suunnattu taloyhtiöiden edustajille. Kurssin sisällössä keskitytään onnettomuuksien ennaltaehkäisemiseen, pelastussuunnitelman laatimiseen ja onnettomuuksissa toimimiseen. Kurssi korvaa aiemmat Talon turvallisuuskurssin ja Talon turvallisuuspäällikön kurssin. Kurssin kesto on yhteensä kahdeksan tuntia jaettuna kahdelle illalle.

5.3 Väestönsuojanhoitajan kurssi

Väestönsuojanhoitajan kurssi antaa perustiedot ja valmiudet talon tai kiinteistön väestönsuojan hoitajan tehtävään. Väestönsuojan hoitaja huolehtii omalta osaltaan

talon asukkaiden turvallisuudesta pitämällä väestönsuojan toimintakunnossa sekä tarvittaessa johtaa väestönsuojan käyttöönottoa. Väestönsuojan hoitaja vastaa yhdessä hallituksen kanssa väestönsuojan vuositarkastuksesta. Kurssi on tarkoitettu taloyhtiöiden hallituksen jäsenille, väestönsuojan hoitajille, heidän varahenkilöillensä tai tehtävään haluaville. Kurssin kesto on neljä tuntia.

5.4 112 Jee Jelppii -hätnumerokoulutus

112 Jee Jelppii -hätnumerokoulutus on peruskoulujen 2. luokan oppilaille suunnattu kampanja, jonka tarkoituksena on opettaa oppilaille hätnumeron 112 oikeaa käyttöä ja hätäilmoituksen tekemistä. Koulutuksella on tärkeä rooli lasten turvallisuusajattelun kehittämisessä, ja opetushenkilöstöltä saadun palautteen perusteella kampanjaa on pidetty tärkeänä osana alakoululaisten opetusta.

Koulutus muodostuu kahdesta oppitunnin mittaisesta osiosta; teorian oppitunnista ja käytännön harjoituksesta (yht. noin 90 min). Teoria-oppitunnin aikana lapsille opetetaan hätäilmoituksen tekeminen siihen liittyviä tärkeitä asioita painottaen. Lisäksi tunnin aikana voidaan keskustella muistakin turvallisuuteen liittyvistä asioista ajan salliessa. Toisen oppitunnin aikana lapset pääsevät harjoittelemaan hätäilmoituksen tekemistä soittamalla harjoitushätäpuhelu. Kouluttajina voivat (tilanteen ja sijainnin mukaan) toimia pelastajat, koulutuspäällikkö, palotarkastaja tai sopimuspalokuntaan kuuluva henkilö.

5.5 Alkusammutuskoulutus

Alkusammutuskoulutuksen tarkoituksena on auttaa koulutettavia voittamaan mahdollinen liekipelkonsa ja opettaa heille oikeat toimintamallit alkusammutusvälineitä käytettäessä. Tavoitteena on, että osallistujat osaavat aloittaa alkusammutuksen turvallisesti tulipalon sattuessa ja tunnistavat erilaiset käsisammuttimet sekä tietävät niiden käyttökohteet. Ennen alkusammutuskoulutuksen käytännön osuutta voidaan tarvittaessa pitää noin tunnin kestävä oppitunti.

Koulutusta järjestetään pääsääntöisesti kysynnän mukaan erilaisille ryhmille, joiden minimikoko on 15–20 henkilöä ja maksimikoko 30–35 henkilöä. Pelastuslaitoksen järjestämä alkusammutuskoulutus on lähtökohtaisesti maksutonta ja sen kohderyhmiä

ovat yhteisöt, väestö, yläkoululaiset, opiskelijat sekä resurssien salliessa varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen henkilökunta. Pelastuslaitos ei tarjoa SPEK:n AS1 -konseptin mukaisia turvallisuuskorttikoulutuksia, eikä alkusammutuskoulutuksia yrityksille ja laitoksille (maksullinen palvelutuotanto).

Alkusammutuskoulutusta voidaan antaa myös erilaisten yleisötapauhtumien yhteydessä suurelle yleisölle. Koulutukseen/harjoitukseen osallistujien tulee olla vähintään yläkouluikäisiä ja heidän toimintakykynsä mahdollistaa alkusammutusvälineiden käytön. Pienempien lasten kanssa alkusammutusta voidaan harjoitella sankoruiskulla ja puuliekeillä tai vastaavilla.

Alkusammutuskoulutuksen vähimmäisisältö:

- opetetaan käsisammuttimen ja sammutuspeitteen käyttö
 - sammutetaan allaspalo käsisammuttimella
 - sammutetaan kattilapalo sammutuspeitteellä.

Tilanteen ja asiakkaan mukaan alkusammutuskoulutukseen voi sisältyä myös sammutuspeitteen käyttö harjoitusnuken sammuttamisessa (ihmisen sammuttaminen).

Alkusammutusharjoituksia varten M-Filesistä löytyy ohjekortti *alkusammutus harjoitus-suunnitelma ja turvallisuusohjeet* (ohje päivitetään vuonna 2026), jossa määritellään yleiset turvallisuusohjeet sekä laadulliset minimivaatimukset alkusammutusharjoitukselle.

5.6 Poistumisharjoituksen tarkkailu

Poistumisharjoittelun tavoitteena on testata yrityksen tai laitoksen pelastussuunnitelman toimivuutta tilanteessa, jossa tulipalon tai muun uhan vuoksi on tarpeellista evakuoida henkilöstö turvallisempaan paikkaan. Säännöllisen harjoittelun tavoitteena on varmistaa, että kiinteistön tyhjentäminen sujuu nopeasti ja turvallisesti.

Pelastuslaitos kannustaa organisaatioita ja toiminnanharjoittajia säännölliseen poistumisharjoitteluun myös vaihteittain. Pelastuslaitos voi neuvoa poistumisharjoituksen suunnittelussa ja toteutuksessa sekä resurssien salliessa tarvittaessa tarkkailla toteutusta ja antaa palautetta.

5.7 Turvallisuuskampanjat ja teemapäivät

Viranomaiset ja järjestöt järjestävät erilaisia turvallisuuskampanjoita ja teemapäiviä, joihin pelastuslaitos osallistuu. Näiden avulla edistetään tulipalojen ja onnettomuuksien ennaltaehkäisyä sekä varautumista. Valtakunnalliset kampanjat tukevat pelastuslaitoksen viestintää ja tarjoavat mahdollisuuden esittää omia teemoja sekä vahvistaa yhteistyötä eri toimijoiden kanssa. Osallistumistavat vaihtelevat sosiaalisen median kampanjoista yleisötapauksiin.

5.7.1 Hätänumeroviikko ja 112-päivä

Hätänumeroviikko on Hätäkeskuslaitoksen vuosittain helmikuun alussa koordinoima kampanja ja se huipentuu 11. helmikuuta vietettävään 112-päivään. Hätänumeroviikko ja 112-päivä muodostavat Suomen turvallisuustoimijoiden yhteisen kampanjan arjen turvallisuuden parantamiseksi, ja sen ytimessä on hätänumeron oikea käyttö. Pelastuslaitos on pyrkinyt järjestämään ainakin yhden 112-päivän tapahtuman. Sopimusalokuntia kannustetaan järjestämään tai ainakin osallistumaan johonkin 112-päivän tapahtumaan. Valtakunnallisesta kampanjasta lisätietoja osoitteesta www.112-paiva.fi

5.7.2 Paloturvallisuusviikko

Suomen Pelastusalan Keskusjärjestön (SPEK) koordinoimaa paloturvallisuusviikkoa vietetään marras-joulukuun vaihteessa. Viikon tarkoituksena on aktivoida ihmisiä miettimään paloturvallisuusasioita ja omaa osaamistaan niihin liittyen. Viikon aikana pelastuslaitoksen turvallisuusviestinnässä keskitytään paloturvallisuutta parantavien asioiden esille nostamiseen erityisesti sosiaalisessa mediassa. Viestinnässä käytettävää materiaalia on saatavissa tapahtuman verkkosivuilta osoitteesta www.paloturvallisuusviikko.fi.

Paloturvallisuusviikon aikana 1.12. vietetään myös Palovaroitinpäivää. Palovaroitinpäivä tarjoaa hyvän ajankohdan paloturvallisuuteen liittyvistä asioista muistuttamiseen juuri ennen joulunaikaa, jolloin kynttilöiden polttaminen lisää tulipalojen riskiä.

5.7.3 Päivä Paloasemalla

Aiemmin paloturvallisuusviikkoon liitetty Päivä paloasemalla –tapahtuma on eriytetty omaksi kampanjaksi kevästä 2026 alkaen. Suomen Pelastusalan Keskusjärjestön koordinoima tapahtuma on suunnattu perheille ja kaikille palokuntatoiminnasta kiinnostuneille. Kyseessä on avointen ovien tapahtuma, jossa osallistujat pääsevät tutustumaan palokunnan toimintaan ja samalla kartuttamaan tärkeitä arjen turvallisuustaitoja. Tapahtuma tarjoaa sopimuspalokunnille hyvän mahdollisuuden esitellä omaa toimintaansa ja houkutella uusia harrastajia. Pelastuslaitos kannustaa kaikkia alueen sopimuspalokuntia järjestämään tapahtuman. SPEK toimittaa osallistuville palokunnille materiaalipaketin, johon kuuluu myös jokin jakotavara kävijöille. Valtakunnallisesta kampanjasta lisätietoja www.paivapaloasemalla.fi sivuilta.

5.7.4 NouHätä!

NouHätä! on yläkoululaisille suunnattu valtakunnallinen pelastustaitokampanja. Kampanjan tarkoituksena on lisätä nuorten valmiuksia vaaratilanteiden tunnistamiseen ja vähentämiseen. Lisäksi tavoitteena on kertoa vastuukysymyksistä ja opettaa onnettomuustilanteissa tarvittavia taitoja, esim. miten sammutetaan uhkaava tulipalon alku tai autetaan onnettomuudessa loukkaantunutta.

Kampanjan ideaan kuuluu, että siihen osallistuvat oppilaat saavat opetusta koulun opetushenkilöstön lisäksi myös pelastusalan ammattihenkilöstöltä. Päijät-Hämeessä pelastuslaitoksen pitämistä oppitunneista vastaa onnettomuuksien ehkäisyn henkilöstö.

NouHätä! -pelastustaitokampanjaan kuuluu myös vapaaehtoinen kolmivaiheinen pelastustaitokilpailu, jonka järjestelyissä pelastuslaitos on ollut mukana. Lisätietoja valtakunnallisesta kampanjasta ja kilpailusta löytyy verkosta osoitteesta www.nouhata.fi.

5.7.5 Punainen Liitu

Punainen Liitu on Liikenneturvan vetämä liikenneturvallisuuskampanja toisen asteen opiskelijoille. Kampanjaa toteutetaan Punainen Liitu -esityksen muodossa ja pelastuslaitoksella on hyvin keskeinen rooli tapahtuman järjestämisessä Päijät-Hämeessä.

Kampanja pyrkii vähentämään nuorten liikennetapaturmia, sillä kohderyhmän riski liikenneonnettomuuteen joutumiseen tiedetään olevan keskimääräistä korkeampi.

Punainen Liitu -esityksessä liikenneturvallisuutta käsitellään todellisesta liikenneonnettomuudesta kertovan videotarinan ja eri henkilöiden omakohtaisten kokemusten avulla. Kokemuksistaan voivat olla kertomassa esimerkiksi pelastuslaitoksen, poliisin tai terveydenhuollon työntekijät tai onnettomuuteen joutunut nuori tai hänen omaisensa.

Liikenneturvan lisäksi tapahtuman järjestämisessä tehdään yhteistyötä Hämeen poliisin ja Päijät-Hämeen hyvinvointialueen ensihoidon kanssa. Kampanjasta löytyy lisätietoja Liikenneturvan verkkosivuilta www.liikenneturva.fi/liikenteessa/nuorten-liikennekasvatus.

5.8 Yleisötapahtumat

Päijät-Hämeessä järjestetään vuoden aikana lukuisia yleisötapahtumia. Suurimmat tapahtumat sijoittuvat lähtökohtaisesti alueen kaupunkeihin, mutta pienemmissäkin kunnissa on vuosittain järjestettäviä tapahtumia, jotka keräävät paikalle suuren määrän ihmisiä, myös alueen ulkopuolelta. Pelastuslaitos osallistuu tapahtumiin erillisen vuosisuunnitelman mukaisesti. Resurssien salliessa pelastuslaitos voi osallistua myös muihin soveltuviin tapahtumiin.

Palvelutasopäätöksen mukaisesti pelastuslaitoksen tavoitteena on osallistua vuoden aikana vähintään yhteen maksuttomaan kuntatapahtumaan (yleisötapahtuma) jokaisessa alueen kunnassa. Tavoitetta ei tule kuitenkaan tulkita rajoitteeksi, vaan useampaankin tapahtumaan kunnassa voidaan osallistua, mikäli se katsotaan tarpeelliseksi ja siihen on resursseja. Tapahtuma voi olla esim. kesämarkkinat, motoristikokoontuminen, messut tai muu vastaava tilaisuus. Kuntien yleisötapahtumat ovat hyvä tilaisuus esitellä pelastuslaitoksen toimintaa ja kalustoa, antaa neuvontaa ja jopa koulutusta sekä lisätä turvallisuuden tunnetta. Kuntatapahtumiin pyritään osallistumaan yhdessä alueen sopimuspalokunnan kanssa. Palvelutasopäätöksen mukaisesti pelastuslaitos on vuosittain osallistunut vähintään yhteen isoon messutapahtumaan.

Yleisötilaisuuksissa esitellään usein pelastuslaitoksen tai sopimuspalkokunnan kalustoa (paloautot, mönkijät yms.) ja toimintaa. Tämä merkitään tilastoissa pelastustoimen esittelyksi ja se vahvistaa asukkaiden turvallisuuden tunnetta (apua saa hädän hetkellä: toimiva kalusto, osaava henkilöstö).

Yritysten myyminen tilaisuuksiin tai vastaaviin yksityisten tahojen etuja ajaviin tapahtumiin tai poliittisiin tilaisuuksiin ei osallistuta pelastuslaitoksen vakituisen henkilöstön voimin.

5.9 Sosiaalinen media

Päijät-Hämeen pelastuslaitoksella on sosiaalisen median viestintätiimi (some-tiimi). Tavoitteena on, että pelastuslaitoksen some-tiimiin kuuluisi työntekijöitä pelastuslaitoksen eri tulosalueilta ja tehtävistä. Some-tiimiläiset vastaavat päivitysten ja julkaisujen tekemisestä pelastuslaitoksen virallisilla somekanavilla. Viestintäpäällikkö koordinoi ryhmän toimintaa.

Koulutus- ja viestintäpäällikkö vastaa turvallisuusviestinnän kokonaisuudesta myös sosiaalisessa mediassa. Kehitystyötä tehdään yhteistyössä viestintäpäällikön ja some-tiimin kanssa, ja erityisesti tiimin onnettomuuksien ehkäisyn tulosalueen henkilöstö tuottaa turvallisuusviestinnän sisältöjä kanaviin. Toisaalta turvallisuusviestintä kuuluu pelastuslaitoksen kaikkien työntekijöiden tehtäviin.

Pelastuslaitos toimii aktiivisesti sosiaalisessa mediassa ja pyrkii vuorovaikutukseen seuraajien kanssa viranomaisasema huomioiden. Vaikka tyyli voi olla tarvittaessa myös rennompaa, se ei saa halventaa ketään ja tiedon on oltava luotettavaa. Sosiaalisen median julkaisujen tulee olla Laki digitaalisten palvelujen tarjoaminen (306/2019) mukaisesti saavutettavia, jotta kaikki voivat käyttää niitä yhdenvertaisesti, ja kuviin on kirjoitettava tekstivastineet, mikäli järjestelmä tarjoaa siihen mahdollisuuden.

Sosiaalisen median kautta jaettavalla tiedolla pyritään ehkäisemään onnettomuuksia ja lisäämään ihmisten arjen turvallisuutta. Turvallisuusviestintää toteutetaan aktiivisesti sosiaalisessa mediassa säännöllisesti julkaistavilla sisällöillä pelastuslaitoksen Facebook ja Instagram -kanavilla.

5.10 Verkkoviestintä

Pelastuslaitoksen verkkosivut löytyvät osoitteesta pelastustoimi.fi/paijat-hame (phpela.fi). Sivusto toimii paloturvallisuuteen liittyvänä tietolähteenä alueen asukkaille ja yrityksille, ja sieltä on löydettävissä ohjeita ja neuvoja eri kohderyhmille yleiseen paloturvallisuuteen ja varautumiseen liittyen. Verkkosivuja voidaan käyttää myös ajankohtaisten turvallisuusasioiden esiin nostamiseen tai tulevista tapahtumista tiedottamiseen. Pelastuslaitoksen palvelunumerot ja muut yhteystiedot löytyvät sivustolta. Verkkosivujen päivittämisestä vastaavat erikseen nimetyt henkilöt.

5.11 Media

Perinteistä mediaa hyödynnetään onnettomuuksia ennaltaehkäisevän turvallisuusviestinnän toteuttamiseksi. Mediaa voidaan hyödyntää ajankohtaisten turvallisuusaiheiden esiin nostamiseksi tai esim. markkinoitaessa turvallisuuskampanjoita ja -tapahtumia. Medialle pyritään antamaan valmista tiedotusmateriaalia tiettyjen vuosittain toistuvien teemojen osalta.

5.12 Painotuotteet

Pelastuslaitos laatii tarvittaessa turvallisuusviestinnällistä painomateriaalia turvallisuusneuvonnan tueksi. Painomateriaalia, kuten tiedotteita ja esitteitä voidaan laatia myös kohdennetusti pienemmälle kohderyhmälle, jota ei muilla keinoilla tavoiteta.

5.13 Geokätköt

Geokätköjä on käytetty yhtenä turvallisuusviestinnän keinona vuodesta 2012 alkaen. Pelastuslaitoksen tavoite on julkaista kätköjä, joiden kautta turvallisuustietoa jaetaan geokätköillä vieraileville ja heidän läheisilleen. Aktiivisia geokätköjä on tällä hetkellä Hollolan, Heinolan ja Paavolan pelastusasemien läheisyydessä.

Pelastuslaitoksen rekisteröity nimimerkki geokätköilyssä on **P-H Pelastuslaitos**. Kätkömme löytyvät netistä osoitteesta: www.geocaching.com tai hakusanoilla geocaching + Paavolan/Heinolan/Hollolan pelastusasema. Turvallisuusviestinnän eri aiheet ovat esillä myös geokätköjen kuvauksissa.

6 TURVALLISUUSVIESTINNÄN HENKILÖSTÖN TEHTÄVÄT

Onnettomuuksien ehkäisy -tulosalueen henkilöstöön kuuluva koulutuspäällikkö vastaa pelastuslaitoksen turvallisuusviestinnästä. Koulutuspäällikkö on ainut 100 % työajalla turvallisuusviestintää tekevät henkilö pelastuslaitoksella. Turvallisuusviestintään on lisäksi osoitettu vuoden 2026 alusta alkaen yhden palotarkastajan työajasta 50 %. Muu pelastuslaitoksen henkilöstö tekee turvallisuusviestintää oman työnsä ohella ja se kuuluu kaikkien toimenkuvaan, kuten myös kaikkien sopimuspalokuntien tehtäviin.

6.1 Koulutuspäällikön tehtävät

- Vastaa pelastuslaitoksen turvallisuusviestinnästä.
- Laatii turvallisuusviestintää koskevat suunnitelmat ja toimintaohjeet.
- Seuraa turvallisuusviestinnän tilaisuuksien määrää ja laatua sekä laatii ja ylläpitää tilastoja.
- Seuraa onnettomuuskehitystä turvallisuusviestinnän näkökulmasta.
- Kehittää turvallisuusviestinnän laatua ja tukee muuta henkilökuntaa koulutusten suunnittelussa sekä järjestää tarvittaessa koulutusta henkilökunnalle.
- Hoitaa osaltaan internetin ja sosiaalisen median tiedottamista ennalta-ehkäisevien aiheiden osalta.
- Tuottaa, ylläpitää ja hankkii materiaalia ja kalustoa turvallisuusviestinnän tarpeisiin.
- Pitää yhteyttä pelastusasemien ja sopimuspalokuntien turvallisuusviestinnästä vastaaviin henkilöihin.
- Pitää yhteyttä muiden viranomaisten ja järjestöjen turvallisuusviestinnästä vastaaviin henkilöihin.
- Toimii pelastuslaitoksen edustajana pelastuslaitosten kumppanuusverkoston turvallisuusviestinnän asiantuntijaverkostossa.

6.2 Muun henkilöstön rooli turvallisuusviestinnässä

Pelastuslaitoksen koko vakinaisen henkilöstön, kuten myös sopimuspalokuntien henkilöstön työpanosta hyödynnetään turvallisuusviestinnässä tarpeen ja mahdollisuuksien mukaan. Turvallisuusviestintätilaisuuden päävastuullisena järjestäjänä voi

toimia päällystään, alipäällystään, miehistään tai sopimuspalokuntaan kuuluva henkilö. Koulutuspäällikkö tukee henkilöstöä tilaisuuksien järjestelyihin liittyen.

Eniten turvallisuusviestintää tekevät onnettomuuksien ehkäisyn henkilöstö, P32-palomestari erityisesti asemavastaavan roolissa, työvuorossa olevat pelastajat ja sopimuspalokunnat.

6.2.1 Onnettomuuksien ehkäisyn henkilöstö

Palotarkastajien ja paloinsinöörien turvallisuusviestintätehtäviin kuuluu esimerkiksi:

- Valvontatyön yhteydessä tehtävä turvallisuusneuvonta.
- Ohjaus ja neuvonta päivystävän palotarkastajan roolissa.
- Ohjaus ja neuvonta yleisötapauksissa.
- Poistumisharjoitusten tarkkailu.
- Turvallisuusluentojen pitäminen.
- Valvontatoiminnasta ja palontutkinnasta nousevien turvallisuusviestintään soveltuvien aiheiden tuominen koulutuspäällikön tietoon.
- Turvallisuusviestintäselosteen täyttäminen tilaisuuksista, joissa on ollut vastuhenkilö.

6.2.2 Työvuorot (pelastajat)

- Toteuttaa hälytysvarauksella työvuoroille annettuja turvallisuusviestintätehtäviä, jotka ovat lähtökohtaisesti seuraavat:
 - 112 Jee Jelppii -häätänumerokoulutus.
 - Päiväkotivierailu.
 - Alkusammutuskoulutuksen käytännön osuus.
 - Pelastusaseman ja/tai kaluston sekä pelastajan työn esittely.
 - Yleisötapauksissa paloauton sekä pelastajan työn esittely (1–2 tuntia).
 - Pientalojen valvontatyön yhteydessä tehtävä turvallisuusneuvonta.
- Tuoda koulutuspäällikön tietoon pelastustoiminnasta nousevia aiheita, joita on hyvä nostaa esiin koulutuksissa ja muussa turvallisuusviestinnässä.
- Pitää huolta aseman turvallisuusviestintämateriaalista ja -kalustosta, ja ilmoittaa puutteista koulutuspäällikölle.

- Huolehtii tilaisuuden merkinnästä turvallisuusviestintäselosteelle pelastustoimen tilastojärjestelmään.
 - Koulutuspäällikön työvuorolle varaamat turvallisuustilaisuudet voi ilmoittaa tilastoihin toimittamalla osallistujamäärän ja muun toteuman koulutuspäällikölle.

6.2.3 Asemavastaava (palomestari, P32)

- Tukee koulutuspäällikköä kunnan alueella tapahtuvien turvallisuusviestinnän tilaisuuksien järjestämisestä.
- Osallistuu vähintään kolmeen turvallisuusviestintätilaisuuteen vuodessa ja huolehtii niiden merkitsemisestä pelastustoimen tilastojärjestelmän turvallisuusviestintäselosteelle.
- Tekee turvallisuusneuvontaa valvontatyön yhteydessä.
- Osallistuu kuntien liikenneturvallisuusryhmien toimintaan (nimetyt palomestarit).
- Tuo koulutuspäällikön tietoon valvontatyöstä ja pelastustoiminnasta nousevia aiheita, joita on hyvä nostaa esiin koulutuksissa ja muussa turvallisuusviestinnässä.

6.2.4 Sopimuspalokunnat

Sopimuspalokunnat toteuttavat tällä hetkellä turvallisuusviestintää lähtökohtaisesti yleisötilaisuuksissa, joihin heidät on kutsuttu mukaan tai jotka he itse järjestävät. Muiden järjestämissä tapahtumissa sopimuspalokunnat esittelevät pääsääntöisesti paloautoa ja muuta kalustoa sekä kertovat sopimuspalokuntatoiminnasta. Tämä toiminta merkitään tilastoissa pelastustoimen esittelyksi ja se vahvistaa asukkaiden turvallisuuden tunnetta (apua saa hädän hetkellä: toimiva kalusto, osaava henkilöstö).

Sopimuspalokunnat järjestävät myös jonkin verran alkusammutuskoulutuksia. Pelastuslaitoksen alkusammutuskoulutuskalusto on kokonaisuudessaan sopimuspalokunnan käytettävissä maksuttomissa alkusammutuskoulutuksissa tai -harjoituksissa pelastuslaitoksen määrittämille kohderyhmille (ei yritykset ja laitokset) ja omalle jäsenistölle. Maksullisia koulutuksia sopimuspalokunnat voivat järjestää myös yrityksille ja laitoksille, ja siihen toimintaan pelastuslaitoksen alkusammutuskoulutuskalustoa voi käyttää muilta osin kuin ns. kuluvan kaluston osalta (nestekaasu, sytytyskaasu ja -

neste/geeli, alkusammutuspeite), joka palokunnan tulee itse hankkia tähän käyttöön. Alkusammutuskoulutuskalusto varataan koulutuspäälliköltä. Varausta tehdessä ilmoitetaan, onko kyse maksuttomasta vai maksullisesta koulutuksesta.

Sopimuspalokunnat voivat käydä myös tarkkailemassa esimerkiksi poistumis-harjoituksia, pitää turvallisuuskävelyjä ja soveltuvia turvallisuuskoulutuksia 112 Jee Jelpii -häätänumerokoulutuksia (kouluttajakoulutuksen jälkeen) omilla alueillaan. Koulutuspäällikkö tukee sopimuspalokuntia näiden toteuttamisessa.

Turvallisuusviestintätilaisuudesta vastaava henkilö huolehtii, että toiminta on turvallista ja pelastuslaitoksen ohjeiden mukaista. Tilaisuuteen osallistujamäärä on arvioitava mahdollisimman oikeaksi ja siihen lasketaan vain pelastustoimen pisteellä käyneet henkilöt, ei koko tapahtuman kävijämäärä, mikäli kyse on tapahtumasta, jota palokunta ei itse järjestä. Turvallisuusviestintäseloste on tallennettava pelastustoimen tilastojärjestelmään viikon kuluttua tilaisuudesta. Mikäli sopimuspalokunnalla ei ole ketään, jolla on oikeudet järjestelmään, tilaisuuden tiedot voidaan lähettää erillisellä lomakkeella koulutuspäällikölle tilastoihin tallentamista varten.

Sopimuspalokuntien yhteyshenkilöt löytyvät [Päijät-Hämeen sopimuspalokuntien yhteystiedoista](#).

7 TURVALLISUUSVIESTINNÄN YHTEISTYÖKUMPPANIT

Pelastuslaitoksen turvallisuusviestintä tehdään yhteistyössä monien tahojen kanssa. Monet turvallisuuskampanjat ovat eri toimijoiden yhteisiä, yleisötapahtumiin osallistutaan yhdessä toisten viranomaisten ja turvallisuustoimijoiden kanssa ja lisäksi yhteistyötä voidaan tehdä koulutuspalvelujen osalta.

7.1 Yhteistyökumppanit tapahtumissa ja kampanjoissa

Suomen Pelastusalan keskusjärjestö (SPEK) kanssa pelastuslaitos tekee tiivistä yhteistyötä erityisesti NouHätä!, Paloturvallisuusviikko ja Päivä Paloasemalla -kampanjoiden osalta.

Pelastusopiston yhtenä tehtävänä on järjestää koulutusta, joka valmistaa normaaliolojen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin. Koulutuksen pääkohderyhmänä ovat paikallis-, alue- ja keskushallinnon viranomaisten henkilöstö. Vuosittainen koulutusohjelma sisältää aluekohtaisia valmiusharjoituksia sekä viranomaisille suunnattuja kursseja. Lisäksi Pelastusopisto vastaa väestönsuojelun erityishenkilöstön koulutuksesta pelastuslain mukaisesti, ja tämäkin toteutetaan osana varautumiskoulutusta.

Päijät-Hämeen hyvinvointialueen ensihoito on pelastuslaitoksen tärkeä yhteistyökumppani erityisesti turvallisuustapahtumissa ja Punainen Liitu -esityksissä. 112-tapahtumassa on mukana hyvinvointialueelta myös sosiaalipäivystys.

Hämeen poliisilaitoksen kanssa on tehty yhteistyötä liikenneturvallisuustyöryhmien lisäksi erilaisten tapahtumien yhteydessä. Perinteisesti yhteistyötä on tehty 112-päivän, Päivä Paloasemalla -tapahtumassa, turvallisuustapahtumissa sekä Punainen Liitu -esityksissä. Yhteistyömahdollisuuksia pelipoliisitoiminnan kanssa selvitetään.

Liikenneturva on tärkeä yhteistyökumppani varsinkin erilaisissa turvallisuustapahtumissa sekä erityisesti Punainen Liitu -esityksissä, jotka Liikenneturva ja pelastuslaitos järjestävät yhdessä.

Sopimuspalokunnat, järvipelastajat, Punainen Risti, Vapaaehtoinen pelastuspalvelu (Vapepa) ja pelastuskoirayhdistykset ovat viranomaisten ja Liikenneturvan ohella tärkeitä yhteistyökumppaneita eri turvallisuustapahtumissa, jotka pelastuslaitos järjestää.

7.2 Kuntien liikenneturvallisuusryhmät

Pelastuslaitos osallistuu alueensa liikenneturvallisuuden kehittämiseen kuntien liikenneturvallisuusryhmissä sekä alueellisessa liikenneturvallisuusryhmässä. Osallistumisen tarkoituksena on viedä työryhmiin pelastuslaitoksen näkemyksiä ja havaintoja paikallisista liikenneonnettomuuksista (esim. havainnot toistuvista onnettomuuksista tietyssä paikassa, uudentyypiset onnettomuudet, jne.) ja katuihin tai tiestöön liittyviin muutoshankkeiden vaikutuksista pelastustoimintaan (esim. suunniteltujen muutosten vaikutukset pelastustoimintaan).

7.3 Turvallisuusviestinnän asiantuntijaverkosto

Koulutuspäällikkö edustaa Päijät-Hämettä pelastuslaitosten (21 kpl) kumppanuusverkoston turvallisuusviestinnän asiantuntijatyöryhmässä (TUVI-ATV), jonka tarkoituksena on kehittää pelastusalan turvallisuusviestintää yhteistyössä eri pelastuslaitosten ja muiden alan järjestöjen kesken. Työryhmässä on vuosittain vaihtuva painotusteema, joka ohjaa työryhmän työskentelyä vuosittain asetettavien tavoitteiden mukaisesti. Asiantuntijaverkoston kautta osallistutaan myös muiden viranomaisten ja järjestöjen kehityshankkeisiin esim. ohjausryhmätoiminnan muodossa.

Koulutuspäällikkö toimii lisäksi viestintäpäällikön varajäsenenä Sisäministeriön vetämässä pelastusalan viestintäverkostossa.

7.4 Media

Eri mediatoimijoita pyritään hyödyntämään onnettomuuksien ehkäisyyn tähtäävään turvallisuusviestintään. Mediyhteistyö on tärkeää hyvien yhteistyösuhteiden säilyttämisessä ja kehittämisessä sekä erityisesti pelastuslaitoksen toiminnan näkyvyyden ja turvallisuustietouden jakamisessa.

7.5 Muut yhteistyökumppanit

Yhteistyötä tehdään monien muidenkin tahojen kanssa. Kiinteistöliitto Päijät-Häme on hyvä yhteistyökumppani taloyhtiöiden tavoittamisessa niin turvallisuusviestinnän sisällöissä kuin valvontatyössä tarvittavissa yhteystiedoissa. Yhteistyö sosiaali- viranomaisten ja muiden erityisryhmiä kotona tapaavien toimijoiden kanssa on tärkeää, jotta turvallisuustietoutta saadaan jaettua sellaisille kohderyhmille, joihin tiedetään liittyvän korkeampi onnettomuusriski (esim. ikäihmiset, syrjäytyneet ja muut toimintakyvyltään rajoittuneet). Yhteistyö on tärkeää myös muistuttamaan näitä toimijoita pelastuslain 42 § mukaisesta muiden viranomaisten velvollisuudesta tehdä ilmoitus pelastuslaitokselle havaitsemistaan onnettomuusriskeistä asiakkaidensa kodeissa.

8 TURVALLISUUSVIESTINTÄTILAISUUKSIEN JÄRJESTÄMINEN

Turvallisuusviestintätilaisuudeksi katsotaan mikä tahansa tapahtuma, jossa pelastuslaitos suorittaa turvallisuusviestintää. Tilaisuuksien järjestämisessä tulee noudattaa pelastuslaitoksen yleisiä ohjeistuksia. Tämän luvun tarkoituksena on nostaa esille asiat, jotka tulee erityisesti huomioida turvallisuusviestintätilaisuuden järjestämisessä.

8.1 Tilaisuuden järjestäjä

Tilaisuuden järjestäjä on henkilö, jonka tehtäväksi tietyn tilaisuuden järjestäminen kuuluu. Pienten tapahtumien (esim. turvallisuusluento) osalta luennoitsija on tilaisuuden järjestäjä. Suurempien yleisötapahtumien, kuten messujen ja vastaavien tapahtumien osalta koulutuspäällikkö toimii yleensä päävastuullisena järjestäjänä. Työvuoron vastatessa tilaisuuden järjestämisestä (esim. alkusammutuskoulutus tai kalustoesittely) katsotaan työvuoron ruiskumestari ensisijaisesti tilaisuuden vastuulliseksi järjestäjäksi työnjohdollisen asemansa takia.

Vastuullinen järjestäjä voidaan nimetä edellä mainitusta poiketen erikseen tilanteen ja tarpeen mukaan. Sopimuspalokuntalainenkin voi toimia turvallisuusviestintätilaisuuden järjestäjänä. Tärkeää on, että jokaisella tilaisuudella on järjestäjä, joka on tietoinen omista velvoitteistaan.

Tilaisuuden järjestäjä vastaa:

- Tilaisuuden käytännön järjestelyiden sopimisesta yhteistyötahojen kanssa.
- Sisäisestä ja ulkoisesta tiedottamisesta.
- Tilaisuuden turvallisuuteen liittyvien suunnitelmien ja ilmoitusten tekemisestä.
- Tarvittavien viranomaislupien hakemisesta.
- Tarvittavan henkilöstön ja kaluston varaamisesta ennakoon.
- Tilaisuuden kirjaamisesta pelastustoimen tilastojärjestelmään mahdollisimman pian, mutta viimeistään 7 päivän kuluessa.

8.2 Tiedonkulku

Tilaisuuksia sovittaessa tulee huomioida, että tilaisuudet sovitaan riittävän väljällä aikataululla, jotta tapahtuman vastuulliselle järjestäjälle jää riittävästi aikaa valmistautumiseen. Aikataulun väljyys tulee huomioida erityisesti sovittaessa tilaisuuksia toisen henkilön järjestettäväksi. Hyvä käytäntö on tiedustella vastuulliselta järjestäjältä sopivaa ajankohtaa ennen tilaisuuden sopimista, tai delegoida sopiminen hänelle itselleen. Tämä ei kuitenkaan ole aina mahdollista. Lähtökohtaisesti tilaisuudet pyritään sopimaan riittävän kauas tulevaisuuteen, jotta valmistelu-aikaa on riittävästi.

Koulutuspäällikköä tulee infota suunnitelluista turvallisuusviestintätilaisuuksista, joita hän ei ole itse varannut. Vakinaisen henkilöstön toteuttamien turvallisuusviestintätilaisuuksien kalenterivarauksiin tulee lisätä vastaanottajaksi (tai valinnainen osallistuja) myös turvallisuuskoulutus@paijatha.fi osoite.

8.3 Tilaisuuksien turvallisuus

Turvallisuus tulee aina huomioida tilaisuuksia järjestettäessä tai niihin osallistuttaessa. Turvallisuuden huomioiminen voi tarkoittaa erilaisia asioita riippuen järjestettävän tilaisuuden luonteesta tai pelastuslaitoksen roolista sen järjestelyissä.

Messuille ja vastaaviin suuriin yleisötilaisuuksiin osallistuttaessa on huolehdittava, että tapahtumaan osallistuva henkilöstö tuntee tapahtuman pelastussuunnitelman. Turvallisuusluentoja pidettäessä on hyvä muistuttaa osallistujia poistumisreittien, kokoontumispaikan ja alkusammutusvälineistön sijainnista oppitunnin alussa. Asiakkaan tiloissa toimittaessa näiden sijainti tulisi mahdollisuuksien mukaan selvittää jo etukäteen. Kouluttajan perehtyneisyys kohteen turvallisuusasioihin viestii ammattimaisuudesta.

Itse järjestettävien suurempien tapahtumien osalta turvallisuusjärjestelyt voivat velvoittaa pelastuslaitosta tai sopimuspälikuntaa erilaisten viranomaislupien hakemiseen tai muunlaisten ilmoitusten tekemiseen. Esimerkiksi suuremman yleisötilaisuuden järjestäminen velvoittaa pelastussuunnitelman laatimiseen. Muita mahdollisia lupia tai ilmoituksia ovat poliisille tehtävä ilmoitus yleisötilaisuudesta, siihen mahdollisesti liittyvä liikenteenohjaussuunnitelma, ilmoitus tarvittavasta tilapäisestä järjestyksenvalvonnasta jne. Tilaisuuden järjestäjän tulee selvittää tarvittavat luvat ja

ilmoitukset hyvissä ajoin tilaisuuden suunnittelun alkuvaiheessa. Hän myös vastaa lupien hakemisesta ja ilmoitusten tekemisestä niitä koskevien säännösten mukaisesti. Mikäli koulutuspäällikkö ei itse toimi vastaavana järjestäjänä, häneltä voi pyytää tukea järjestelyissä.

8.4 Turvallisuusviestintäselosteen tekeminen

Tilaisuuden vastuhenkilö täyttää tilaisuudesta turvallisuusviestintäselosteen pelastustoimen tilastojärjestelmässä viikon kuluessa tilaisuudesta. Yhdestä tilaisuudesta tai tapahtumasta tehdään vain yksi seloste, vaikka sinne osallistuisi toimijoita eri tulosalueilta tai sopimuspalokunnista. Mikäli tilaisuuteen osallistumisesta vastaavalla ei ole oikeuksia järjestelmän käyttöön, toimitetaan tieto toteutetusta tilaisuudesta sähköpostilla (turvallisuuskoulutus@paijatha.fi) erillisellä lomakkeella, jonka saa tarvittaessa koulutuspäälliköltä. Tilaisuuden osallistujamäärä tulee arvioida mahdollisimman todenmukaisesti.

9 Materiaalit ja koulutuskalusto

Kaikilla asemilla pyritään pitämään turvallisuusviestinnän perusvälineistöä, jota voidaan hyödyntää päivittäisessä työssä sekä satunnaisissa ja pienimuotoisissa tilaisuuksissa. Kaikki kalusto on kaikkien alueen toimipaikkojen ja sopimuspalokuntien käytössä, kunhan varauksista sovitaan asianmukaisesti hyvissä ajoin.

9.1 Messu- ja tapahtumakalusto

Pelastuslaitoksen messu- ja tapahtumakalusto sijaitsee pääosin Paavolan pelastusasemalla ja on varattavissa koulutuspäällikön kautta. Kalusto koostuu lähinnä messu-tv:stä, tapahtumateltasta, roll-up-banderolleista, beach flägeistä, messupöydästä ja -baarituoleista, pöytälinasta, kaiuttimesta ja mikrofoneista sekä alkusammutus-simulaattorista (sisäkäyttöön).

9.2 Koulutusautot ja alkusammutusperäkäräyt

Alkusammutuskoulutuksiin on käytettävissä kaksi koulutusautoa (Lahti ja Heinola) sekä neljä alkusammutusperäkäräyt (Hollola, Orimattila, Asikkala ja Iitti). Autot ja käräyt ovat

kaikkien asemien käytössä asianmukaisten varausten perusteella. Myös sopimuspalokunnat voivat lainata alkusammutuskalustoa. Alkusammutuskaluston käytöstä maksulliseen koulutukseen tulee sopia erikseen koulutuspäällikön kanssa ja sopimuspalokunnat käyttävät niissä itse hankkimaansa kuluva kalustoa (kaasut, sytytyskaasu, sammutuspeitteet, sytytysnesteet). Sopimuspalokuntien lainatessa kalustoa varaukset tulee tehdä koulutuspäällikön kautta.

9.3 Muu kalusto

Pelastuslaitokselta löytyy polkuautoja (2 kpl) ja potkutteluautoja (2 kpl). Autot on tarkoitettu pääasiallisesti lasten käyttöön, mutta polkuautot kestävät myös aikuisen painon. Autoihin löytyy myös vilkkuvaloilla varustetut peräkärryt. Autoja käytettäessä tulee niille rajata ja merkitä oma turvallinen ajelualue esimerkiksi lippusiimalla. Ajoreittiä voi merkitä esimerkiksi paloetkujen avulla. Autot ja liikennemerkit ovat sijoitettu omaan peräkärryyn, joten niiden kuljettaminen on helppoa. Kärry on sijoitettu Niemen pelastusasemalle.

Paavolan varastosta löytyy myös lapsille suunnattu pelastajia kuvaava ”ota kuva” -seinä. Taulussa on kasvojen kohdalla aukot, joihin vieras voi työntää kasvonsa ja ”esiintyä” pelastajana.

Paavolasta löytyy myös pop-up-teltta, jota voidaan käyttää savutelttana. Teltalla voidaan simuloida savua huonetilassa ja lisätä ihmisten ymmärrystä savuisessa tilassa liikkumisesta. Telttaan on hankittu oma savukone ja valaistut poistumisopasteet, joilla poistumisreitit merkinnän tärkeyttä voidaan esitellä.

Muun kaluston varaukset koulutuspäällikön kautta.

9.4 Aineiston uusiminen

Koulutuspäällikkö vastaa turvallisuusviestintämateriaalin ylläpitämisestä ja jakamisesta tarvittavilta osin. Uutta materiaalia ja kalustoa hankitaan tarpeen ja mahdollisuuksien mukaan. Havaitut puutteet ja kehitysehdotukset tulee ilmoittaa koulutuspäällikölle, joka hoitaa hankinnat keskitetysti. Ideat ja ehdotukset turvallisuusviestinnän kehittämiseen liittyen voi myös ohjata hänelle.

10 Turvallisuusviestinnän seuranta ja kehittäminen

Koulutuspäällikkö seuraa turvallisuusviestinnän tilaisuuksien toteumaa vuoden aikana ja raportoi toteutumatilaston pelastusjohtajalle kuukausittain. Lisäksi koulutuspäällikkö laatii turvallisuusviestinnän osuuden pelastuslaitoksen vuosikertomukseen.

Koulutuspäällikkö vastaa turvallisuusviestinnän kehittämisestä jatkuvan parantamisen periaatteella. Tavoitteena on, että turvallisuusviestinnän sisällöt ja keinot seuraavat yhteiskunnassa tapahtuvia muutoksia. Kehittämisessä tulee pyrkiä innovatiivisuuteen ja käytössä olevien keinojen jatkuvaan arviointiin resurssit huomioiden.

Henkilöstöresurssien riittävyyttä ja työpanosten kohdentamista tulee arvioida tasaisin väliajoin, jotta kysyntään voidaan vastata myös tulevaisuudessa.

10.1 Määrä

Turvallisuusviestinnän toteutumaa seurataan palvelutasopäätöksen määrällisten tavoitteiden mukaisesti. Määrällisen seurannan mahdollistamiseksi jokaisesta turvallisuusviestinnän tapahtumasta tulee tehdä turvallisuusviestintäseloste pelastustoimen tilastojärjestelmään kuten esimerkiksi kohdassa 8.4 on ohjeistettu.

Vuoden 2026 aikana tulee käyttöön uusi Onnettomuuksien ehkäisyn järjestelmän (OEJ), joka tulee korvaamaan Pronto-järjestelmän. Jatkossa myös turvallisuusviestintäselosteet tallennetaan uuteen järjestelmään. Mikäli järjestelmien vaihto ei tapahdu vuoden vaihteessa, tulee tilastoraporttien laatiminen olemaan haastavaa. OEJ:n alkuvaiheessa ainakaan sopimuspalokunnilla ei tule olemaan oikeuksia järjestelmään, jolloin korvaava toimintamalli ohjeistetaan heille erikseen.

10.2 Laatu ja palautteet

Koulutuksista, ja mahdollisuuksien mukaan myös tapahtumista, pyydetään palautetta osallistujilta. Ensisijaisesti palautetta toivotaan pelastuslaitoksen verkkosivuiltakin löytyvien sähköisten palautelomakkeiden kautta.

- [Palaute turvallisuuskoulutuksista.](#)

- [Palaute ohjaus- ja neuvontapalveluista.](#)

Palautetta hyödynnetään turvallisuusviestinnän kehittämiseen.

Koulutuspäällikön tehtävänä on seurata pelastuslaitoksen saamaa yleistä palautetta turvallisuusviestinnän osalta. Koulutuspäällikkö voi käydä seuraamassa tilaisuuksia turvallisuusviestinnän kehittämisen näkökulmasta. Hän myös järjestää tarvittaessa henkilöstölle turvallisuusviestintäaiheista koulutusta.

10.3 Turvallisuusviestinnän tarpeen kehittyminen

Onnettomuuskehitystä seurataan pelastustoimen tilastojärjestelmästä sekä paikallisella että valtakunnallisella tasolla ja turvallisuusviestintää pyritään suunnittelemaan ajankohtaisten onnettomuusaiheiden mukaisesti. Kehittämispäällikön sekä onnettomuuksien ehkäisyn ja pelastustoiminnan operatiivisen henkilöstön toivotaan tuovan tilastoista, valvontatyöstä ja hälytystehtäviltä nousevia aiheita koulutuspäällikön tietoon, jotta ne voidaan huomioida turvallisuusviestinnässä niin koulutuksissa kuin viestinnässä.

”Palontutkinnan tuloksia hyödyntämällä ennakoivaan turvallisuustyöhön ja viestintään saadaan vahvempaa faktapohjaista ja myös ihmisiä puhuttelevaa tarinallista sisältöä. Lisäksi tarvitaan muidenkin viranomaisten tuottamaa tietoaineistoa turvallisuuden kokonaiskuvan luomiseksi ja juurisyiden esiin saamiseksi.” (Sisäministeriö 2025, s.12)

Suomen demografinen murros kiihtyy ja väestöstä jo 24 % (1,3 milj.) on 65 vuotta täyttäneitä. Vanhimmat ikäryhmät kasvavat nopeimmin ja vuoteen 2040 mennessä yli 75-vuotiaiden määrä kasvaa yli 870 000 henkilöön. Yksinasuminen yleistyy vanhetessa ja yli 60-vuotiaista yksin asuu kolmannes mutta yli 75-vuotiaista jo lähes puolet. Suomessa on nykyisin noin 150 000 henkilöllä muistisairausdiagnoosi, ja arvioilta 23 000 henkilöä sairastuu vuosittain. Ennusteiden mukaan vuonna 2040 muistisairaita henkilöitä on 247 000. Maaseutualueilla ikääntyvien väestöosuus on kaupunkialueita suurempi. Ikääntyvä väestö muuttaa sisäisen turvallisuuden perustaa ja siten vaikuttaa myös turvallisuusviestintään. (Kaartinen J., Rappe E., Rajaniemi J., 2025).

Pelastuslaitoksen toimialueen sisällä sijaitsevia poikkeuksellisen riskiprofiilin omaavia alueita pyritään tunnistamaan ja onnettomuuksia ehkäisemään niihin kohdistetulla turvallisuusviestinnällä. Tällaisille alueille voidaan kohdentaa erityisiä turvallisuusviestintätoimia, kuten alueen kiinteistöihin jaettavia tiedotteita tai väestölle suunnattuja tilaisuuksia.

10.4 Henkilökunnan koulutus

Pelastustoiminnan tulosalueen ja sopimuspalokuntien henkilöstön kouluttaminen suunnitellaan yhdessä koulutuksesta vastaavan aluepalopäällikön kanssa. Tavoitteena on, että näiden henkilöstöryhmien turvallisuusviestinnän osaamista päivitetään tarvittaessa.

Päällystön koulutuspäivissä tuodaan tarvittaessa esiin turvallisuusviestinnän asioita myös koulutuksellisesta näkökulmasta ja Onnettomuuksien ehkäisyn tulosalueen henkilöstöä voidaan kouluttaa myös kuukausikokousten yhteydessä.

Kaikilla pelastuslaitoksen tehtävissä toimivilla tulee olla perustiedot turvallisuusviestinnän yleisistä tavoitteista ja perustaidot sen laadukkaaseen toteuttamiseen. Turvallisuusviestintätyö vaatii esiintymistaitoja ja luentojen pitäminen edellyttää tietoteknistä osaamista. Näitä taitoja voidaan tukea sisäisellä henkilöstökoulutuksella.

11 VUOSISUUNNITELMA 2026

Turvallisuusviestinnän vuosisuunnitelma ja aikataulu laaditaan jokaiselle vuodelle erikseen. Suunnitelma luo rungon vuoden turvallisuusviestinnän toteuttamiselle ja kehittämiselle. Vuoden kaikkia tapahtumia tai muutoksia aikatauluissa ei aina pystytä ennakoimaan, joten toiminnan toteutuma saattaa poiketa etukäteissuunnitelmasta.

Valtaosa turvallisuusviestinnästä tehdään kysynnän perusteella, joten tarkkoja arvioita tilaisuuksien määrästä, tarvittavasta henkilöstöresurssista ja osallistujamäärästä on vaikea tehdä. Vuonna 2026 tavoitteena on toteuttaa Päijät-Hämeessä yhteensä noin 300 turvallisuusviestintätilaisuutta, jonka edellyttämä kokonaisresurssitarve on arviolta 4,5 henkilötyövuotta. Palvelutasopäätöksen mukaisesti määrällinen tavoite on tavoittaa laskennallisesti 15 % maakunnan väestöstä ja pelastuslaitos pyrkii osallistumaan

jokaisessa Päijät-Hämeen kunnassa vähintään yhteen maksuttomaan yleisö-tapahtumaan (kuntatapahtuma). Resursseja kohdennetaan riskiperusteisesti kuntien asukasmäärät huomioiden.

Turvallisuusviestinnän resurssien käytön painopiste on erityisesti lapsille ja nuorille sekä toimintakyvyltään jollain tavalla rajoittuneille erityisryhmille suunnatuissa tilaisuuksissa. Voimassa olevasta palvelutasopäätöksestä poiketen pyrimme tavoittamaan alueella asuvan lapsen tai nuoren kolme kertaa (aiemmin neljä kertaa), kuten vuonna 2025 julkaistu uusi onnettomuuksien ehkäisyn toimintaohjelma ohjeistaa (Sisäministeriö 2025).

Pelastuslaitos keskittyy toteuttamaan lakisääteistä turvallisuusviestintää, joka on maksutonta. Koulutus-, vierailu- ja osallistumispyynnöt sekä kurssitiedustelut pyydetään lähettämään sähköpostilla osoitteeseen turvallisuuskoulutus@paijatha.fi.

11.1 Tapahtumat

Pelastuslaitos järjestää Lahdessa **112-päivän tapahtuman** kauppakeskus Triossa lauantaina 14.2. kello 10–13. Tapahtumassa on mukana myös ainakin Herralan VPK, Päijät-Hämeen hyvinvointialueen ensihoito ja sosiaalipäivystys, Hämeen poliisilaitos, Liikenneturva, Lahden Järvipelastajat, Punaisen Ristin Lahden yhdistys ja Salpausselän pelastuskoirat. 112-päivän tapahtumassa viranomaiset ja järjestöt esittelevät omaa toimintaansa ja neuvovat turvallisuuteen, hätätilanteiden tunnistamiseen ja hätänumeron oikeaan käyttöön liittyvissä asioissa. Tapahtumassa pääsee tutustumaan myös paloautoon, ambulanssiin ja poliisin ajoneuvokalustoon.

Pelastuslaitoksen vakinaisilla pelastusasemilla ei järjestetä **Päivä Paloasemalla** -tapahtumia, mutta sopimuspalokuntia kannustetaan järjestämään omilla asemillaan tapahtuman lauantaina 9.5.2026. Pelastuslaitos tukee sopimuspalokuntia tapahtuman viestinnässä.

Pelastuslaitos pyrkii järjestämään 112-päivän ja Päivä Paloasemalla -tyylisen **turvallisuustapahtuman** Heinolan ja Lahden toreilla. Tapahtumiin kutsutaan mukaan muita viranomaisia ja turvallisuustoimijoita, ja ne on suunnattu kaiken ikäisille. Turvallinen Heinola -tapahtuma on suunniteltu toukokuulle ja Turvallinen Lahti -

tapahtuma elokuulle. Ajankohdat riippuvat kaupunkien ja torien muusta toiminnasta, eikä niitä vielä tammikuussa olla lukittu.

Pelastuslaitos on osallistunut **Raksa-messuille** useana vuotena, mutta voimassa olevasta palvelutasopäätöksestä poiketaan resurssisyistä vuonna 2026, eikä pelastuslaitokselle osteta omaa messuosastoa. Pelastuslaitos osallistuu kuitenkin Kiinteistöliitto Päijät-Hämeen messujen yhteydessä järjestämään seminaariin ja pitää siellä asiantuntijaluennon.

Pelastuslaitos pyrkii osallistumaan jokaisessa kunnassa vähintään yhteen **maksuttomaan yleisötapahtumaan (kuntatapahtuma)**. Kuntatapahtumiin pyritään osallistumaan mahdollisuuksien mukaan yhdessä sopimuspalokunnan kanssa. Vuonna 2026 pelastuslaitoksen tavoitteena on osallistua seuraaviin kuntatapahtumiin:

- Asikkala: Mobilisti-ilta
- Hartola: Hartolan markkinat
- Heinola: Yhdessä enemmän messut, Turvallinen Heinola
- Hollola: Salparieha, Seniorimessut, mahdollisesti myös Kosken VPK:n kesäjuhlat
- Iitti: VPK:n avoimet ovet, Seniorimessut
- Kärkölä: Hyvinvointipäivä
- Lahti: 112-päivä, Turvallinen Lahti, kuukausimarkkinat heinäkuu
- Orimattila: Seniorimessut, mahdollisesti myös Artjärvi-päivät
- Padasjoki: Sahtimarkkinat
- Sysmä: Joulupolku tai jokin muu perheille suunnattu tapahtuma aiemmin syksyllä.

Lisäksi resurssien salliessa pelastuslaitos voi osallistua myös muihin soveltuviin tapahtumiin. Päijät-Hämeen pelastuslaitoksen sopimuspalokunnat osallistuvat myös aktiivisesti oman alueensa yleisötapahtumiin. Sopimuspalokuntien yhteyshenkilöt löytyvät [Päijät-Hämeen sopimuspalokuntien yhteystiedoista](#).

11.2 Kampanjat

Kahdeksasluokkalaisille suunnatun **NouHätä!** -pelastustaitokampanjan 30-vuotisjuhlavuotena Päijät-Hämeen yläkoulujen perusopetusta tarjoavat koulut ovat nyt ensimmäistä kertaa kaikki mukana kampanjassa. Pelastuslaitos tarjoaa kaikille mukana oleville kouluille NouHätä! -oppitunnin. Kampanjan tärkein osuus on turvallisuuskasvatus, kilpailuosuus ei ole pakollinen. Digitaalinen alkukarsinta toteutetaan opettajien johdolla kouluilla 20.1.–10.2.2026 välisenä aikana. Pelastuslaitos järjestää Päijät-Hämeen aluekilpailun Hollolan pelastusasemalla 18.3.2026. Aluekilpailuun kutsutaan digikarsinnan perusteella kuusi joukkuetta. Aluekilpailun voittajajoukkueesta tulee Päijät-Hämeen mestari, ja heidät kutsutaan Pelastusopistolla Kuopiossa 23.4.2026 järjestettävään loppukilpailuun, jonne pelastuslaitos hoitaa kuljetuksen.

Pelastuslaitos osallistuu **paloturvallisuusviikkoon** sosiaalisen median julkaisuilla sekä mahdollisesti mediatiedotteella. Mahdollisuuksien mukaan voidaan osallistua myös erilaisiin paloturvallisuusviikon tapahtumiin (ml. päiväkotivierailut), joihin pelastuslaitos kutsutaan mukaan.

Pelastuslaitos kannustaa sopimuspalokuntia järjestämään **Päivä Paloasemalla** -tapahtuman lauantaina 9.5.2026, ja tukee palokuntia viestinnällä.

Pelastuslaitos huomioi myös muut erilaiset turvallisuuskampanjat ja soveltuvat teemapäivät mahdollisuuksien mukaan sosiaalisessa mediassa.

11.3 Koulutuspalvelut

Pelastuslaitos tuottaa turvallisuusviestinnällisiä turvallisuuskoulutuksia lähtökohtaisesti kysynnän ja resurssien mukaan riskiperusteisille kohderyhmille. Koulutuksia voidaan toteuttaa sekä etäyhteyksien avulla että paikalla järjestettyinä. Koulutuksissa osallistujien minimiryhmäkoko on 15–20 riippuen tilaisuudesta.

11.3.1 Turvallisuusluennot

Pelastuslaitos pitää kysynnän mukaan turvallisuusluentoja lähtökohtaisesti palo-turvallisuudesta, asumisen turvallisuudesta, omatoimisesta varautumisesta sekä

väestönsuojelusta. Mikäli resurssitilanne edellyttää, turvallisuusluentojen kohderyhmiä voidaan rajata riskiperusteisesti, kuten muitakin koulutuspalveluita.

11.3.2 112 Jee Jelppii -häätänumerokoulutus

112 Jee Jelppii -häätäpuheluopetusta pyritään antamaan 2. luokkalaisille koko maakunnassa. Vakinaisten pelastusasemien vastealueella koulutukset pitää työvuorossa olevat pelastajat hälytysvarauksella, mutta resurssit ovat haastavat Lahdessa suuren oppilasmäärän vuoksi. Muilla alueilla kouluttajina toimivat koulutuspäällikkö, palotarkastajat sekä mahdollisuuksien mukaan sopimuspalokuntalaiset. Koulutuspyynnöt osoitteesta turvallisuuskoulutus@paijatha.fi.

11.3.3 Kurssit

Pelastuslaitos asettaa tarjolle 1–2 asuinkiinteistön turvallisuuskurssia ja 2–4 väestönsuojan hoitajan kurssia. Kurssit on suunnattu taloyhtiöiden edustajille ja ne ovat maksuttomia. Kurssien ajankohdista tehdään mediatiedote ja mainostetaan pelastuslaitoksen somekanavissa sekä suoramarkkinointina Kiinteistöliitto Päijät-Hämeen toiminnanjohtajalle.

11.3.4 Alkusammutuskoulutus

Alkusammutuskoulutuksia voidaan järjestää kysynnän ja resurssien mukaan erilaisille ryhmille, joiden minimikoko on 15–20 henkilöä ja maksimikoko 30–35 henkilöä. Ennen alkusammutuskoulutuksen alkua voidaan tarvittaessa pitää noin tunnin kestävä oppitunti. Pelastuslaitoksen järjestämä alkusammutuskoulutus on lähtökohtaisesti maksutonta ja sen kohderyhmiä ovat yhteisöt, väestö, yläkoululaiset, opiskelijat sekä resurssien salliessa varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen henkilökunta (viiden vuoden välein). Koulutuksia voidaan tilanteen mukaan järjestää joko pelastusasemilla tai asiakkaan kohteessa. Työvuorossa olevien pelastajien toteuttamilla koulutuksilla on hälytysvaraus.

Pelastuslaitos ei tarjoa SPEK:n AS1 -konseptin mukaisia turvallisuuskorttikoulutuksia. Pelastuslaitoksen vakinaisen henkilöstön resurssit eivät mahdollista enää alkusammutuskoulutusten järjestämistä yrityksille ja laitoksille, joten olemme joutuneet

luopumaan tästä palvelusta, joka ei kuulu lakisääteisiin tehtäviimme. Alkusammutuskouluttajia voi etsiä esim. SPEK:n kouluttajahaun kautta, kun valitsee koulutukseksi "AS1" <https://kortit.spek.fi/Hae/Kurssinjohtajat?handler=Hae>.

11.4 Poistumisharjoitusten tarkkailu

Pelastuslaitos pyrkii resurssien mahdollistaessa osallistumaan alueen koulujen poistumisharjoitusten tarkkailuun pyydettyä. Resurssienkäytön painopiste on yli 100 oppilaan toimipisteissä. Pelastuslaitoksen tarkkailijat antavat harjoituksen jälkeen suullisen palautteen, jonka perusteella koulu voi kehittää toimintamallejaan.

11.5 Asemavierailut

Turvallisuusviestinnän kohderyhmien vierailuja vakinaisilla pelastusasemilla voidaan toistaiseksi tehdä rajatusti tilanteen mukaan. Vierailun ryhmäkoko on 20–40 riippuen kohderyhmästä. Päiväkotilapset pyritään tapaamaan päiväkodilla pelastusaseman sijaan, jolloin isompi joukko lapsia pääsee tutustumaan paloautoon. Paavolan ja Niemen pelastusasemille ei oteta vastaan vierailijaryhmiä, pois lukien sopimuspalokunnat ja muut sopimuskumppanit.

11.6 Päiväkotivierailut

Pelastuslaitos voi tehdä hälytysvarauksella päiväkotivierailuja vakinaisten asemien vastealueella. Vierailun kesto on noin tunti ja se toteutetaan hälytysvarauksella. Vierailu sisältää lähtökohtaisesti paloautoon tutustumisen, pelastajien tapaamisen sekä heidän työhönsä tutustumisen. Sopimuspalokunnilta voi myös kysyä päiväkotivierailun mahdollisuutta. Sopimuspalokuntien yhteyshenkilöt löytyvät [Päijät-Hämeen sopimuspalokuntien yhteystiedoista](#).

11.7 Sosiaalinen media

Sosiaalisen median kautta tapahtuvaa turvallisuusviestintää tehdään sosiaalisen median eri aiheista some-suunnitelman mukaisesti ja ajassa eläen. Vuonna 2026 tavoitteena on tuottaa vähintään kaksi suunniteltua turvallisuusviestinnällistä julkaisua viikossa, jonka lisäksi voidaan julkaista tarvittaessa ajankohtaisia, esimerkiksi vallitsevan sään vuoksi tehtäviä julkaisuja. Koulutuspäällikkö osallistuu some-tiimin

toimintaan ja tukee turvallisuusviestinnällisten sisältöjen julkaisemista pelastuslaitoksen some-kanavissa.

11.8 Jakomateriaalit

Pelastuslaitoksen jakomateriaaleja (esim. heijastimet, tarrat, tatuoinnit) voidaan tarvittaessa jakaa tilaisuuksissa, joihin pelastuslaitos osallistuu tai järjestää itse. Mahdollisuuksien mukaan pelastuslaitos voi tukea sopimuspalkonnan itse järjestämää tapahtumaa jollain jakomateriaalilla. Jakomateriaaleista vastaa koulutuspäällikkö.

11.9 Vuoden 2026 turvallisuusviestinnän kehityshankkeet

Keskeisimmät turvallisuusviestinnän kehittämishankkeet vuodelle 2026 ovat:

- Geokätköjen tehtävien ja sijaintien uudistaminen (pois pelastusaseman tontilta).
- Maahanmuuttajille ja kansainvälisille opiskelijoille suunnattu turvallisuusviestintä.
- Palvelutasopäätöksen valmistelu.
- Punainen Liitu -esitykset Lahteen ja Heinolaan.
- Selvitetään yhteistyömahdollisuuksia pelipoliisitoiminnan kanssa.
- Sopimispalkonnan suunnatun turvallisuusviestintä -kurssin kehittäminen.
- Yhteistyö vammaisneuvostojen ja -järjestöjen kanssa.

LÄHDELUETTELO

Kaartinen J., Rappe E., Rajaniemi J., 2025 Ikäinstituutti, 2025, Turvallinen vanhuus kaikille? – Väestötutkimus moninaisesta ikääntymisestä ja koetusta turvallisuudesta viitattu 14.1.2026, saatavilla www.ikainstituutti.fi/content/uploads/2025/10/Turvallinen-vanhuus-kaikille-raportti-2025.pdf, Ikäinstituutti.

Päijät-Hämeen hyvinvointialue, 2025, Strategia 2026, viitattu 12.1.2026, saatavilla www.paijatha.fi/tietoa-hyvinvointialueesta/strategia/

Päijät-Hämeen pelastuslaitos, 2023, Palvelutasopäätös 2024–2026. Saatavilla <https://paijatha.fi/wp-content/uploads/2025/06/Paijat-Hameen-pelastuslaitoksen-palvelutasopaatos-2024-2026.pdf>

Päijät-Hämeen pelastuslaitos, 2023, Riskianalyysi.

Sisäministeriö, 2018, Pelastusalan arvot - Turvallinen ja kriisinkestävä Suomi, viitattu 12.1.2026, saatavissa <https://intermin.fi/documents/1410869/3723680/pelastustoimen-arvot+2018+esite.pdf/efb2c5ae-4967-4417-a0d5-23ad3985fa2a/pelastustoimen-arvot+2018+esite.pdf?t=1526043806000>

Sisäministeriö, 2023, Valtakunnalliset strategiset tavoitteet pelastustoimen järjestämiselle vuosille 2023–2026, Sisäministeriön julkaisuja 2023:1, viitattu 12.1.2026, saatavilla <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/164541>, Helsinki

Sisäministeriö, 2025, Turvallinen ja onnettomuuksista vapaa elämä: Pelastustoimen toimintaohjelma onnettomuuksien ehkäisemiseksi, Sisäministeriön julkaisuja 2025:1, viitattu 12.1.2026, saatavilla <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/items/10c6e78d-1d61-4294-92d1-9b24748e5efe>, Sisäministeriö.